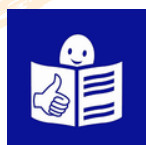

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tradicionalne dječje priče za zajedničku budućnost – TRACE

LATVIJSKE PRIČE

GRAĐA LAGANA
ZA ČITANJE

Tradicionalne dječje priče za zajedničku budućnost – TRACE

LATVIJSKE PRIČE

Knjiga za učenike koji ne mogu koristiti standardni (crni) tisak (učenici s disleksijom, ADHD/ADD sindromom, učenici s poteškoćama u govorno-jezičnoj komunikaciji, s motoričkim poteškoćama uslijed kojeg ne mogu držati knjigu, ili rukovati njome, ili pomicati oči u mjeri u kojoj bi im to omogućilo čitanje te učenici nacionalnih manjina kojima hrvatski nije materinji jezik i učenici imigranti) prilagođena po principima *grade lagane za čitanje*.

Partneri

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Hrvatska

Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja, kritičkog mišljenja i filozofije u praksi Mala filozofija, Hrvatska

Osnovna škola Josip Pupačić, Hrvatska

Sveučilište u Peloponezu, Grčka

Udruga Kreativne ideje, Latvija

Euroarapska fondacija za visoko obrazovanje, Španjolska

Zahvale

Zahvaljujemo učenicima, učiteljima i knjižničarima koji su sudjelovali na radionicama koje smo provodili u okviru projekta Tradicionalne dječje priče za zajedničku budućnost – TRACE.

Copyright

Materijali su dostupni pod licencijom Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima (CC BY-NC-SA)

Ovaj projekt je ostvaren uz financijsku potporu Europske komisije.

Ova publikacija izražava isključivo stajališta autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.

Sadržaj

Zahvalna stvorenja	str. 4
Malo pecivo	str. 12
Kako je pčela kažnjena za laž	str. 15

Zahvalna stvorenja

Jednom davno imao otac tri sina.

- Dva su bila pametna, a treći budala (glupan).

Poslao otac sinove da nađu posao i zarade novac.

Svakom je sinu dao pletenu košaru s hranom.

Hodali oni i hodali dok nisu ogladnjeli.

Pametna braća kažu:

„Zar da svatko od nas jede svoju hranu kao da smo u svađi?

Pojedimo najprije hranu najmlađeg brata,

da mu bude lakše nositi.

I tako su se najeli i nastavili put dok nisu ponovo ogladnjeli.

Pametna braća su jela svaki svoju hranu iz košara

i nisu ništa dala najmlađem bratu – glupanu.

Najmlađi brat zavapi: „Braćo, i ja želim jesti!“

„Tko ti je rekao da tako brzo pojedeš svoj kruh?“

odbrusili su.

I tako je jadnik morao hodati dalje s praznim želucem.

Nakon objeda nastavili su hodati

sve dok nije došlo vrijeme večere.

Pametna su braća jela hranu iz svojih košara

i nisu ništa dala glupanu.

Najmlađi brat zavapi: „Braćo, i ja želim jesti!“

„Zar tvoja košara ima rupu, pa ti je sva hrana ispala?“

odbrusili su.

Jadnik je morao na spavanje bez večere i poprilično gladan.

Kada se sljedećeg jutra probudio,

uvidio je da su pametna braća otišla

i ostavila ga samog u šumi. Što će sada?

Odlučio je da će nastaviti hodati u smjeru sunca

– možda pronađe pravi put.

Hodao je i hodao dok nije ugledao veliki mravinjak.

Na vrh mravinjaka vjetar je bacio debelo stablo.

Mravi su ga žalosnim glasovima zamolili

da im pomogne pomaknuti drvo.

Glupan podmetne leđa pod drvo,

gurne ga svom snagom – i drvo se otkotalo!

„Hvala, hvala!“ povikali su mravi.

„U teškim vremenima mi ćemo pomoći tebi!“

Nastavio je hodati kad odjednom

začuje pčele kako tužno zuje i traže pomoć.

Glupan se osvrne i ugleda medvjeda

kako se penje na drvo da uzme meda.

Zamahnuo je i bacio svoju praznu košaru prema medvjedu

te pogodio zvijer točno u nos.

Medvjed se tako prestrašio da je pao sa stabla i pobjegao.

„Hvala, hvala!“ povikale su pčele.

„U teškim vremenima mi ćemo pomoći tebi!“

Glupan nastavi dalje hodati i odjednom

začuje tužno graktanje gavrana.

Kada je bolje pogledao,

Vidio je da je gavranov ptić ispao iz gnijezda.

Glupan podigne mladog gavrana i vrati ga u gnijezdo.

„Hvala, hvala!“ poviče stari gavran.

„U teškim vremenima pomoći ću ti!“

Glupan nastavi svoje putovanje dok ne ugleda veliko imanje.

Odluči potražiti posao kod vlasnika imanja. Vlasnik reče:

„Dat ću ti tri zadatka;

ako ih izvršiš dobit ćeš punu vreću zlatnika,

a ako ih ne ispuniš teško tebi!

Glupan pomisli:

„Moram svakako pokušati

jer otac očekuje da se vratim kući sa zaradom.“

Navečer vlasnik zatraži:

„Noćas moraš prenijeti sve moje žito u kuću,

ovršiti ga, a sve zrnje mora biti odvojeno.“

Glupan sjedne na prag žitnice i duboko uzdahne.

Kako bi netko mogao obaviti ovako velik posao?

A onda se niotkud kraj njega stvori mrav:

„Zašto si zabrinut, momče, što se dogodilo?“

Momak objasni da mora sakupiti sve žito

i ovršiti ga tijekom jedne noći.

No mrav ga umiri:

„Nemoj uopće brinuti, mi ćemo pokupiti i ovršiti žito.“

Pristiglo je mnoštvo mrava, vukli su i vršili, vukli i vršili

i do zore je sav posao bio završen,

žito ovršeno i sakupljeno u velike hrpe.

Ujutro je vlasnik slijegao ramenima

– tko bi ovako nešto pomislio?

Ali navečer je dao glupanu novi zadatak.

„Noćas moraš sagraditi **voštanu crkvu** na onom brdu.“

Glupan sjedne u podnožje brda i teško uzdahne.

A onda mu odjednom priđe pčela:

„Zašto si zabrinut, momče, što se dogodilo?“

Momak objasni kako težak zadatak

mora izvršiti u jednoj noći.

Ali pčela ga umiri:

„Nemoj uopće brinuti, mi ćemo izgraditi crkvu.“

Doletjelo je mnoštvo pčela i one započnu graditi crkvu.

Karla
OŠ Retkovec,
Hrvatska

Kad je svanuo dan, na vrhu brda je stajala prekrasna građevina.

Vlasnik je ujutro došao i zapljeskao u čudu.

No navečer je glupanu dao novi zadatak:

„Na zvonik voštane crkve treba postaviti zlatnog pijetla.“

Glupan sjedne pred vrata crkve i duboko uzdahne.

A onda odjednom niotkud doleti gavran:

„Zašto si zabrinut, momče, što se dogodilo?“

Momak mu sve objasni.

No gavran ga umiri:

„Ne brini nimalo, i ovaj je zadatak moguće izvršiti.“

Sjedni na moja leđa i odletjet ćemo do vražjeg zamka.“

Glupan sjedne na gavranova leđa

i brzo su stigli do vražjeg zamka.

Gavran uleti kroz prozor i zgrabi zlatnog pijetla.

Ali nije mogao nositi dvostruki teret na leđima,

pa su morali trčati.

Kada su začuli buku, vragovi su ih počeli progoniti.

I zamalo su ih uhvatili,

ali gavran baci malu kap vode iz svojeg krila

i na tlu se pojavi veliko jezero.

Dok su vragovi odjurili po čamce, oni su već odmakli.

No vragovi ih nisu htjeli ostaviti na miru

i uskoro su ih opet lovili.

Sada gavran baci zrno pijeska iz drugog krila

i odjednom nastane visoka planina.

Dok su vragovi odjurili po lopate,

oni su već daleko odmakli.

Vragovi ih nisu puštali i uskoro su im opet bili za petama.

Gavran tada baci jedno pero i nastane gusta šuma.

Dok su vragovi odjurili po sjekire,
oni su već bili na imanju i stavili su pijetla na crkveni zvonik.

Ujutro je vlasnik bio jako iznenađen
i počne hvaliti glupanova postignuća.

Zaklinjao je mladića da ostane na imanju
i uzme njegovu kćer za ženu.

Ali glupan nije želio pristati.

– On je uzeo zarađen novac i otišao kući ocu.

Kada je stigao kući, pametna su braća već bila tamo.

Napričali su ocu svakakve gluposti

– kako su posvuda tražili svojeg brata
i zato nisu mogli tražiti posao.

No kada je otac saznao pravu istinu, strašno se razljutio.

Izbacio je pametnu braću iz kuće i rekao im
da idu naučiti neki **zanat**.

A on i najmlađi sin ostali su sretno živjeti u svojem domu.

Malo pecivo

Bili tako jednom davno starac i starica

koji su živjeli u maloj kući.

Često nisu imali ni kruha na stolu.

Jednom su sakupili šačicu brašna,

napravili tijesto s kozjim mlijekom i ispekli malo pecivo.

Ostavili su ga na prozorskoj dasci da se ohladi.

Malo pecivo skoči s prozorske daske i pobjegne.

Putem sretne mačku.

Mačka reče: „Malo pecivo, pojest ću te!“

Ali malo pecivo odvrati:

„Nemoj me pojesti, ispričat ću ti bajku kako sam napravljeno.

Par je pomeo mlinove da sakupi brašna,

napravio tijesto s kozjim mlijekom i ispekao me u pećnici.

Onda su me stavili na prozorsku dasku da se ohladim.

Pobjeglo sam od starca i starice. A pobjeći ću i od tebe.“

Dok je mačka slušala bajku, pecivo je već bilo daleko.

Putem sretne psa.

Pas upita: „Kuda ideš? Pojest ću te!“

Malo pecivo mu ponovno ispriča bajku.

Keita Kolesnikova,
Latvija

Dok je pas slušao bajku, pecivo je već otišlo daleko.

U šumi sretne vuka.

„Malo pecivo, pojest ću te!“ reče vuk.

Ali malo pecivo zamoli vuka da ga pusti

i ponovno počne pričati svoju bajku.

Dok je vuk slušao priču, pecivo ponovno pobjegne.

Napokon pecivo sretne lisicu.

Lisica reče: „Malo pecivo, pojest ću te!“

„Nemoj me pojesti, draga lisice. Ispričat ću ti bajku.“

- reče malo pecivo.

Lisica podigne uši i reče malom pecivu:

„Jako slabo čujem, popni se na moje uši
i počni pričati priču od početka!“

Malo se pecivo popne na lisičine uši,

a lisica zabaci glavu prema gore,

zgrabi jedno malo pecivo i proguta ga.

Vidite – nema šale s pametnom lisicom!

Kako je pčela kažnjena za laž

Medari na ovaj način objašnjavaju činjenicu

zašto pčele ne prikupljaju med s crvene djeteline.

– Kada je Bog stvorio zemlju i kukce, rekao je pčeli da ide izvidjeti koji cvijet daje najveći prinos meda.

Pčela je odletjela ispitati sve cvjetove.

Ispalo je da crvena djetelina, prava končara

i livadna kukavičica daju najviše meda.

Kada se pčela vratila kući,

Bog je upita koji cvijet daje najviše meda.

Pčela je odgovorila da svi cvjetovi daju dobar prinos meda osim ovih gore navedenih.

Pčela je slagala jer je htjela sakriti najunosnije cvijeće.

No Boga se ne može nadmudriti.

Zabranio je pčeli da sakuplja med s crvene djeteline,

prave končare i livadne kukavičice da je kazni što je lagala.

Urednica

Frida Bišćan

Jezična i grafička prilagodba po principu građe lagane za čitanje

Željka Butorac, prof. logoped

Prijevod s engleskog

Jasenka Zajec

Dizajn naslovnice

Marta Matijević

Izdanje

1. internetsko izdanje

Datum objavljivanja

22. lipnja 2021.

Ilustracije su nastale na radionicama u sklopu projekta TRACE.

Ovaj projekt je ostvaren uz financijsku potporu Europske komisije.

Ova publikacija izražava isključivo stajališta autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.